

BARNET SOM SVIKER

Drama i en akt
(och två andhämtningar)

© Matts Göransson

Akt 1 i Trilogin:

BARNET SOM SVIKER, MAMMA KOM HEM, DET UPPREPADE TVÅNGET

Martin Engelberg är i mitten av fyrtioårsåldern. Han är sportig, arbetar som filosofilärare på gymnasiet, och bor ensam i en lägenhet på Kungsholmen. Efter en vårdnadstvist för femton år sedan förlorade han kontakten med sin dotter

Malin. Hon är vacker, tjugofem år gammal och arbetar som ekonomijournalist. Hon syns som reporter ibland i teve, och bor på Kungsholmen med en jämnårig kille.

Introduktion: När Martin en decembermorgon sitter och tittar på frukostteve, recenseras hans nyutkomna bok, med titeln *Barnets som sviker*. Öväntat ringer telefonen: Det är en journalist som vill intervjua honom, om vad han har skrivit. Han övertalas att släppa in den unga kvinnan. Det visar sig vara hans "förlorade" dotter, som han av olika skäl tappat kontakten med!

Är det möjligt för Martin att återuppta sitt förhållande med henne? Varför har han skrivit boken? Kan ett barn svika sina föräldrar?

SCEN 1 (första andhämtningen)

(I Martin Engelbergs lägenhet, belägen några våningar upp i ett stort flerbostadshus. Det är en tidig nattsvart decembermorgon. Husfasaderna tornar upp sig mittemot, de är mörka, förutom enstaka upplysta fönster. Gatlyktorna som hänger mellan husfasaderna svänger i sina trådar och snön viner mot Martins fönster. Frukostteven är på i vardagsrummet. Han är klädd i morgonrock, sitter och läser tidningen, och dricker glögg ur en mugg. Två röster hörs från teven, när väderprognosen just avslutats: En kvinnlig, skrattglad, en djup manlig. Martin spelar in det följande på sin dvd.)

KVINNAN

(Hon är blond, i femtioårsåldern, med dubbelhaka.) Du har med dig tre böcker idag. Och en av dem är en debutant. Så spännande för en författare att bli uppmärksammad på en gång. Och få ett omdöme.

MANNEN

(Han är skallig, i fyrtioårsåldern och överviktig.) Ja. Vi börjar med den. Författaren är en kille i fyrtioårsåldern, som heter Martin Engelberg. Enligt förlaget jobbar han som filosofilärare. Han har skrivit en bok, en roman, med titeln "Barnet som sviker".

KVINNAN

Det låter som en intressant kombination. Filosofilärare och skönlitterär författare...

MANNEN

Ja, men värre blir det! För hela berättelsen är innerst inne en illa dold uppgörelse. Han avslöjar sitt högst personliga misslyckande, som pappa till en dotter!

KVINNAN

Kan inte det vara bra för föräldrar att läsa en sådan berättelse? Om någon som vågar ta itu med alla de svårigheter, som föräldrarna utsätts för. Med uppfostran, hämtning och lämning på dagis, i skolan och sånt...

MANNEN

Jo, men problemet är, att Martin Engelberg inte vill kännas vid sina egna svagheter. Istället anklagar han sin dotter, för att hon inte ville träffa honom... efter att han skiljt sig från hennes mamma.

KVINNAN

Men börja från början, är du snäll. Hur berättar han?

MANNEN

Allting är så förutsägbart och därför blir det trist. Läsaren får veta att författaren haft en normal uppväxt med vanliga hyggliga föräldrar. Samtidigt dras han in i ett förhållande som leder till splittring, när hans kvinna blir med barn. Berättelsen växlar mellan fina minnen, och föräldrarnas kamp om vårdsnaden av dottern. Ja, det blir så tröttsamt, att åtminstone jag har svårt att låta bli att gäspa.

KVINNAN

Vad kan det vara, som gör att förlagen ger ut sådant, som de inte borde tro på?

MANNEN

De chansar ibland. Som i den här historien, där författaren tappar kontakten med sin dotter... eftersom mamman motarbetar honom. Och det bisarra eller löjliga är, att författaren blandar in barnet i något slags skuldproblematik. Förlaget spekulerar i rena dumheter från en författare, för att sälja stort.

KVINNAN

Men är det värt besväret då, att recensera ett sådant felsteg från förlaget? Motverkar det inte sitt syfte, på något sätt?

MANNEN

Man måste ha en botten att stå på. Därför är det viktigt att ta upp sådant som är bra skrivet, men ändå riktigt dåligt. Och se varför det har misslyckats: Inget barn sviker en normal förälder.

MARTIN

(Han reser sig, stänger av teven.) Hör-du-du, predikanten, jag vet varför du blivit så tunnhårig. Du skriver böcker och vill recensera andra. Fattar du själv, varför du kliar dig i skallen stup i kvarten? (Han dricker glögg ur en mugg och läser tidningen.)

MARTIN

(Telefonen ringer.) Martin Engelberg. Ja. Vilken tidning jobbar du på? ”Vi och våra barn”? Jaha. Men är min bok verkligen intressant för er? Jasså, har de sänt det i teve flera gånger på morgonen. Ja, jag såg inslaget nyss. Tack, det var en fin komplimang. Ja, du kan väl komma hit då. Men ta inte med dig någon fotograf. Inte hemma hos mig. (Han klär på sig hastigt, tar en slurk glögg. Det ringer på dörren.)

MALIN

Hej pappa.

MARTIN

Men Malin... är det du? (Han kramar henne.) En fullvuxen kvinna, och vacker är du också. Men jag... jag väntar på en journalist som kommer snart...

MALIN

Det var jag som ringde. Jag trodde att du kanske inte ville träffa mig idag. Efter alla år... Jag är journalist, men inte på någon veckotidningsblaska. Jag skriver om ekonomi.

MARTIN

Varför skulle jag inte vilja träffa dig?! Vi har inget att bråka om... inte vad jag vet.

MALIN

Din bok är så bra, pappa. Jag menade vad jag sa i telefonen nyss.

MARTIN

Har du läst den? Jag hade inte en tanke på att du skulle göra det.

MALIN

Så gulligt av dig, pappa, att skriva om mig... och till mig. Jag förstår dig, mer än du tror.

MARTIN

Vill du ha lite varm glögg? Det är förbannat kallt ute. Jag behöver all värme jag kan få inombords, på morgonen.

MALIN

Mamma pratade om dig... hon ringde från Australien häromdagen. (Hon tar honom om axlarna bakifrån.) Jag tyckte mycket om de där bitarna i din bok, när du berättar om din pappa.

MARTIN

Australien?! Vad gör hon där? Alla flyttar runt som fan nuförtiden. Men det gör inte jag.

MALIN

Vilken fin lägenhet du har. (Hon går runt.) Är det en bostadsrätt? (Hon stannar upp i vardagsrummet.) Den där tavlan kommer jag ihåg. Flickan som står utanför parkgrinden och säljer blommor... hon är så söt. Den hade du på väggen när jag var liten.

MARTIN

När mina föräldrar levde gillade jag inte målningen. Hon står där med sina rosor, hon vädjade för mycket till mina skönhetsideal. Men sedan, när jag fick ärva, upptäckte jag hur djävla bra målad den är. Du kan få den om du vill. (Han ger henne en mugg glögg.)

MALIN

Tack, pappa, men tavlan skall hänga hos dig.

MARTIN

Du kan ta den med dig, när du går härifrån.

MALIN

(Hon dricker ur muggen) Gud, så starkt.

MARTIN

Din glögg är utspädd med russin och mandlar.

MALIN

Pappa... Så kul att du fortfarande är lärare i filosofi. Men att du kan skriva så bra, det visste jag inte förrän nu. Din bok kommer säkert att bli uppmärksam. Jag är stolt över dig.

MARTIN

Jag är misslyckad och har en massa brister. Innerst inne är det allt jag försöker skriva om. Och så hade jag tur att hitta en förläggare... som gillar lyteskomik! Diskrimineringsombudsmannen borde slita honom i stycken...(Malin ler.)

MALIN

Jag minns avsnittet om din pappa och dig, när ni var ute och fiskade. Han fick allra mest fisk. Trots att ni bytte plats gång på gång. Och du berättade om, hur du ändrade ditt sätt att veva in reven på rullen... precis som din pappa. Men att han alltid fångade mest ändå. Blev du inte avundsjuk på honom?

MARTIN

Du var sju år när han dog i ett slaganfall. Han hade ett stort hjärta... När han blev förbannad var han ändå snäll. Eftersom han aldrig var nyckfull: Jag visste var jag hade honom.

MALIN

Gjorde du honom besviken någon gång? Blev han ledsen på dig?

MARTIN

Stup i kvarten. Varenda dag. Men han hade överseende med mig. På samma sätt som du förlät mig, när jag lät dig gunga för högt i Kronobergsparken. Trots att jag varnade dig, trillade du av och blödde näsblod.

MALIN

Kommer du verkligen ihåg det? Jag var fyra år. Jag har kvar ett litet ärr här, på näsvingen. Från gungan som krockade med mig, när jag reste mig upp. (Hon visar Martin.)

MARTIN

Det var första gången din mamma bad mig dra åt helvete. När vi kom hem till henne. Du hängde på min axel och blodade ner ryggen på min skjorta. Du ville inte släppa mig.

MALIN

Jag minns ingenting som mamma sa. Och du har inte skrivit om det i din bok.

MARTIN

Du har säkert rätt: Att vi älskar att glömma bort allt viktigt i livet. Därför skrev jag inte ner det i min berättelse.

MALIN

Har du ingen kvinna som tar hand om dig nu?

MARTIN

Jag tar hand om min särbo. Hon bor i Vasastan, i en takvåning på tvåhundra kvadrat.

MALIN

Varför flyttar du inte dit då? Det är mycket större än här. Din lägenhet är bara en tvåa, eller hur?

MARTIN

Hennes utflugna ungar tror, att jag ska utnyttja henne. Därför är vårt förhållande som det är.

MALIN

Men ni kan skriva ett avtal. Då behöver du inte bry dig om hennes barn.

MARTIN

Det vore adjöss och good-bye för alla känslor... Om du hade egna barn, skulle du förstå.

MALIN

Hur kan du veta det? Att jag inte har barn...

MARTIN

För att du jobbar för mycket. Och då har du väl inte tid att fördjupa ditt förhållande.

MALIN

Du är elak, pappa. Fast du har rätt. Men jag bor ju ihop med en kille. Här i närheten av dig... Har du läst något jag skrivit? Läser du allt jag skriver?

MARTIN

Jag kan inte smickra dig med samma uppmärksamhet som du ger mig: Nu när du säger att du läst min bok.

MALIN

Pappa, jag gillar att du är rakt på sak. När jag var liten ville jag bli som du: Kraftfull och modig. (Magnus skrattar.) Vi var ute på sjön, du och jag, på en ö. När jag var med dig en helg... Du stod och fiskade. Jag hade tråkigt och lekte med förtöjningen till vår båt. Du kom springande, när båten drev iväg. Du kastade dig i vattnet och simmade efter den. Jag kommer ihåg att jag skrattade, när du hoppade i, med kläderna på.

MARTIN

Vad fan skulle jag göra? Du skattade åt mig när jag kom tillbaka också. Blöt som en hund. Skulle vi ha stått där på ön. utanför farleden? Och vinkat i flera dagar, innan någon såg oss?

MALIN

Ja, jag kommer i alla fall aldrig att skriva någon skönlitteratur: Det klarar jag inte av. Jag jobbar med ekonomisidorna på olika tidningar, som frilansare. Men du läser inte dem, så det spelar väl ingen roll... (Hon bär undan glöggmuggarna.) Drick inte mer nu, pappa. Jag har en sambo. Han tjarar om att skaffa barn, men jag är inte färdig för det ännu.

MARTIN

Man blir aldrig tillräckligt förberedd för att skaffa barn. Åtminstone blev inte jag det. Du kan läsa hur mycket du vill, och tänka. Men när du sjösätter skutan finns det alltid en glipa någonstans. Där vattnet forsar in.

MALIN

Alla läckor går att täta. Kanske är det just det. som jag förbereder mig för... (Hon ser upp i taket.) Kan du läsa tidningen i det här ljuset? Tre lampor är trasiga i din takkrona.

MARTIN

Du ser vilken ouppmärksam pappa du har: Men mina ögon är det inget fel på. Jo, jag ser lite sämre på långt håll. Men det skiter jag i. (Han hämtar en stege, det är högt i tak.)

MALIN

Det var inte så jag menade. Klättra inte upp där nu. Jag vill inte att du skall göra dig illa.

MARTIN

Inga problem! (Han hämtar nya glödlampor, kommer och tar en klunk glögg.) Vem kan segla förutan vind? Vem kan ro utan åror? Jo, jag kan segla förutan vind, jag kan ro utan åror...

MALIN

Skoja inte nu, pappa. Det känns, som om vi bara varit borta... från varandra en enda dag.

MARTIN

Jag har varit borta från mig själv hela livet. Vem kan begripa, vilken roll jag spelar, eller du? Ingen kan uppfatta någonting om sig själv utifrån: Hur många gånger du än ser dig själv på teve, fattar du aldrig vem du är.

MALIN

Har du varit med i teve, eller på film? Jag brukar göra inslag i kanal tretton, om börsen. Det är jättekul, och bra betalt. (Hon ställer sig i vägen för Martin.) Gå inte upp på stegen pappa! Det är härligt med högt i tak, det ger sådan rymd. Men det är inte kul när man skall byta glödlampor.

MARTIN

Högt i tak? (Han går förbi Malin, klättrar upp på stegen.) Just det du säger, är anledningen till att jag var tvungen att skriva min bok.

MALIN

Jag missförstår dig på mitt sätt: Hade det inte varit bättre, om du skrivit en kontaktannons?

MARTIN

(Han skrattar.) Dotter sökes, menar du. Blond eller mörk, lång eller kort, det spelar ingen roll. Bara hon kommer fram till mig, ur skuggorna. Och vill ha mig. (Han börjar byta lampor.)

MALIN

Jag kände så starkt, när jag läste din bok, att du behövde mig. (Hon håller i stegen.)

MARTIN

Det är du som har bekymmer, inte jag. Halva mitt hjärta är borta, men hela ditt är kvar. De fina blodkärlen i min döda hjärthalva har skrumpnat ihop. (Han ger henne trasiga lampor.)

MALIN

Jag visste inte att du har haft hjärtinfarkt. Varför ringde du inte till mig?(Martin faller plötsligt från stegen, delvis på Malin, som först står knäböjd över honom, men sitter sedan med hans huvud i sitt knä.) Pappa, är det ditt hjärta? Skall jag ringa efter ambulansen?

MARTIN

Ja. Neej... Jag tror inte det behövs. Jag har alltid haft en oförskämt frisk kropp. Det är nacken det gör ont i. Aj aj, aj. Den är stel som fan.

MALIN

(Hon smeker honom bakåt över huvudet.) Du skulle inte ha druckit så mycket glögg. Dricker du för mycket alkohol?

MARTIN

Det var stegen som gick sönder. Jag har lagat den med en skruv... i fästet däruppe, men den höll inte. (Malin stryker honom över huvudet.) Åh, vad skönt det är, att ha huvudet i ditt knä. Utan att bli beskylld för något av din mamma. Jag smekte dig på samma sätt, när du var liten. Och jag gjorde likadant med min pappa, när han blev äldre... och vår älskade hund.

MALIN

Elaka antydningar är inte bra för dig, pappa, när du har ont i nacken. Hade dina föräldrar en hund? Ja, det skrev du om i din bok. Jag skulle aldrig kunna vänja mig vid ett djur... att ha en hund hemma. Det känns helt främmande.

MARTIN

Du måste ha gått i gymnasiet, och på någon högskola... Utan att jag har vetat om det. Du var tio år när vi tappade kontakten... När vi skiljdes från varandra... Har du bott här i stan, eller utomlands?

MALIN

Jag har bott i innerstan hela tiden, på olika ställen. Nu bor jag och min pojkvän nära Kronobergsparken... där du och jag var ibland. (Hon smeker Martin, ser ut genom fönstret.) Du köpte skridskor till mig, mina första. Och så provade jag dem på isen där. Plaskdammen hade frusit. Men jag ramlade och blev dyngsur ändå. Åh, vad härligt det var, att glida omkring, utan att röra kroppen.

MARTIN

Vi gick hem till mig och drack choklad. Du låg i badet och värmde dig. Och sedan somnade du pang bom i mitt knä. Det var inte första gången din mamma bad mig fara åt helvete. För att jag inte kunde lämna tillbaka dig på kvällen, med genomblöta kläder.

MALIN

Var inte så bitter, pappa. Du har blivit författare, och har kvar ditt jobb. Och du trivs!

MARTIN

Vad tycker du jag skall göra för meningsfullt imorgon? Förlagen brukar vilja ha en uppföljare, som hakar på den första boken. Skall jag skriva del två av min berättelse? Med ett "inte" i titeln: "Barnet som inte sviker".

MALIN

Du behöver i alla fall inte vara orolig för mig: Jag har lagt färdigt mitt pussel för länge sedan. Det enda som återstår är att tyda bilden.

MARTIN

(Han reser på huvudet.) Ni journalister är ett släkte för er själva. Ah, förbaskat, min nacke!

MALIN

Mamma har alltid tyckt om dig. Bara så du vet det. Det var jag som hade svårt att träffa dig, när jag var liten.

MARTIN

Det finns ingen anledning att prata om det nu. För mig blir vissa känslor så efterhängsna, att jag inte märker att de finns till slut.

MALIN

Jag har upptäckt en kronisk känsla... En känsla som jag har, som alltid funnits där: Den kan jag bara inte öppna fönstret för, och vädra bort.

MARTIN

Du värmer mig så att jag vill skratta, men jag kan bara le. Min nacke är så förbaskat stel. Jag måste nog låta en läkare titta på den.

MALIN

Jag följer med dig. Vilken tur att St Görans sjukhus ligger så nära. Jag jobbade som sjukvårdsbiträde, medan jag pluggade. Jag hjälper dig, så att allt går rätt till. (De går ut.)

SCEN 2 (andra andhämtningen)

MARTIN

(Martin och Malin kommer tillbaka till hans lägenhet några timmar senare, Martin med en krage runt halsen från sjukhuset.) Det gäller att bli sjuk på rätt plats, vid rätt tidpunkt: Då funkar allt som smort på sjukhuset. (Han tar en slurk glögg, rör på huvudet.) Aj, aj, min nacke, det där skulle jag inte sagt... Vill du värma på glöggen.

MALIN

Pappa du dricker för mycket. Inte för att det märks på dig. Men mängden gör mig orolig.

MARTIN

(Han skrattar.) Människan, hon eller han, är alltings mått. Men varför blir hon aldrig mätt?

MALIN

Det gäller inte missbruk av olika slag... I konsten, ja, där stämmer det. Och när du skriver som bäst i din bok. (Hon går till köket, värmer glögg, återvänder med en mugg.)

MARTIN

Jag är ingen djävla författare. Jag har skrivit en bok. Och jag kommer aldrig att skriva något mer. Det var en kollega på jobbet, som råkade se att jag knackade som en hackspett på tangenterna. Han bad att få läsa. Dumt nog sa jag: ja. Och sedan övertalade han mig att ge bort allt till ett förlag, där han känner folk.

MALIN

Just så går det till, i den bästa av alla världar. Kärleken söker inte sitt.

MARTIN

Kom ihåg att du jobbar som journalist! Är det någon som skall vara känslökall, så är det jag.

MALIN

Vem har sagt att jag är cynisk? Du gillar att vända och vrida på saker och ting, pappa. (Hon tar ifrån honom muggen och dricker ur den.) Jag älskade när vi gick i skogen, du och jag. Och du lärde mig allt du kunde. Tack vare dig, är jag inte rädd för spindlar.

MARTIN

Jag brukade fånga en spindel... och lät den krypa ut på mitt pekfinger. Och så petade jag till den, så att den föll mot marken.

MALIN

Den hängde i sin tråd som den släppte ut när den föll. Och så klättrade den upp igen.

MARTIN

Du sjöng så vackert. Sjunger du fortfarande? Jag tvingade dig alltid att sjunga "Imse, vimse spindel" ...

MALIN

Du tvingade mig aldrig! Ibland kanske du tjatade. Men jag tyckte det var roligt. Enda gången jag blev riktigt rädd för spindlar... Det var när du sa åt mig, att vi skulle smyga på dem.

MARTIN

Det hade jag glömt. Men visst: du har rätt. Vi kröp där i riset, tills vi hittade ett nät mellan några nedfallna grenar.

MALIN

Och du tog ett grässtrå, när jag sa att spindeln inte fanns kvar. Och du petade på mitten av nätet... Gud vad jag blev rädd, när spindeln rusade fram! Som en blix från ingenstans...

MARTIN

Som din mamma... När hon beskyddade dig. Hon var alltid så mån om att du skulle må bra. (Han dricker varm glögg, det gör ont i nacken.) Ibland undrar jag hur Gud känner sig. Hur Han mår.

MALIN

Jag tror inte du går i kyrkan regelbundet. Du är mera jordnära än så. Se vad du har framför dig. Och försök att inte titta upp genom taket.

MARTIN

Sådana pekpinnar kan du hålla för dig själv. Jag sover bäst utan dem.

MALIN

Du tar i för mycket, pappa. Du håller i din värld så hårt... så hårt att knogarna vitnar, och glaset spricker.

MARTIN

Jag dricker glögg för att jag behöver värmen. Det är vinter därute, det är vitt överallt. Jag håller en mugg i handen. Jag har pekfingret i örat på den. Jag kramar inget glas. Du vet inte, om det är en tillfällighet att jag dricker glögg eller inte. Det är ditt problem.

MALIN

Varför skall jag hantera de allra värsta svårigheterna ensam?

MARTIN

Det är lika nödvändigt som... som att du kom hit till mig idag.

MALIN

(Hon gråter.) Jag är inte ute efter... att förbättra mig på något sätt. Jag vill hjälpa dig.

MARTIN

Det har du redan gjort. Genom att tro på något som inte finns. Kärleken är en fågel som knappt syns i skymningen. Omöjlig att fånga... En öppen hand är allt du kan erbjuda den. Det kanske du upptäcker med din pojkvän.

MALIN

Jag hatar dig för det. (Hon ger honom en örfil.) Förlåt mig, pappa, gjorde det ont? Mamma ville aldrig, att du och jag skulle tappa kontakten.

MARTIN

(Han gnider kinden.) Det kändes inte... När du var liten, brukade jag köra fingrarna genom ditt långa hår. När vi pratade och du satt i mitt knä. Du tyckte om, att jag killade dig i nacken. Är det något jag skall ångra? Eller glömma...

MALIN

Du kan ha vilka minnen du vill. Men jag måste gå vidare, om den grund jag står på är rutten.

MARTIN

Så löjligt! Det är lika löjligt som att hata ett tomt hus.

MALIN

Varför ljög inte du och mamma för mig? Varför sa ni inte, att allt var bra och att solen alltid skiner? Trots att ni gled isär, och inte hade något mer gemensamt.

MARTIN

Vi hade en lycklig skilsmässa. Vi respekterade varandras olikheter. Och separerade som två självständiga människor.

MALIN

På bekostnad av min självständighet, ja! Du hatade mamma, för att jag ville bo hos henne.

MARTIN

Jag hatade mig själv, för att jag var så liten och kraftlös... Och för att jag såg dig, som det största jag varit med om, alltsedan du föddes. Jag är så djävla patetisk, att jag kände mig tvungen att skriva en bok om saken.

MALIN

Du frågade aldrig mig, vad jag tyckte: När du köpte nyårsraketer, och vi gick upp på berget vid ditt sommarställe... Då var jag så rädd att jag skakade. Alla smällarna runtomkring, och du som sköt upp raketer från en tomflaska. Du höll den i handen över ditt huvud. Stjärnorna lyste som små prickar på himlen. Och raketernas färggnistorna flög ut över havet: Jag trodde alltihop skulle ramla ner över mig!

MARTIN

Du fick själv tända på varenda raket, med tändstickorna. (Han sträcker ut sig på golvet.)

MALIN

Jag kanske inte ville göra det. Jag ville inte göra det. Du tvingade mig. (Malin reser sig upp.)

MARTIN

Jag förstår hur Gud mår. När han ser fyrverkerierna, som människorna skjuter mot honom. (Han lägger ner huvudet mot golvet.) Du kommer hit till mig efter femton år... Och talar om för mig, vad jag skulle ha gjort med dig, när du var liten. Jag blir så inihelvet upplyst.

MALIN

Och du talar om för mig i din bok, vad jag skall göra!

MARTIN

Nehej du, sötnos, du förväxlar sanning och konsekvens. Den leken har du lekt många gånger: Jag ville formulera följderna av en olycka som hänt mig. Där flera än jag drabbades. Det var inte meningen att du skulle känna dig tvungen att hälsa på mig. Av den anledningen.

MALIN

Nu sätter du dig på en hög häst igen, och ser ner på mig. Försök känna mig som jag är. Du låter så hjärtlös. Men det tror jag inte om dig.

MARTIN

Jag har i alla fall aldrig haft ditt hjärta. En pappa är en pappa, är en pappa... Som de levande filosoferna skulle kunna formulera saken. Om du tappar bort något, utan att upptäcka det... Då har du inte gjort någon förlust, eller hur?

MALIN

(Hon stirrar i väggen, böjer sig sedan ner mot Martin .) Jag tycker inte om att du ligger sådär på golvet, pappa. Jag får hemska tankar.

MARTIN

Det är bara för att min nacke är stel. När jag går på gymmet, och glömmer sträcka ut ryggen och nacken efteråt... då blir det så här. Det är inte första gången.

MALIN

Ja, du ser ut att hålla dig i form.

MARTIN

Min särbo Eva, hon tycker precis som du. Men jag håller mig inte i form, jag kämpar emot.

MALIN

(Hon sätter sig på golvet bredvid honom.) Hur ser hon ut? Vad gör hon? Är du lycklig med henne?

MARTIN

Min pappa var blond och min mamma var mörk. Det skrattretande är, att jag växlat från en mörk till en blond kvinna. Utan att jag upptäckte det... förrän i efterhand.

MALIN

Det är slumpen, pappa. Men du tror säkert att allt hänger ihop i livet. Och att om vi bara kunde se sambanden och följa dem, så skulle vi förstå allt. Men jag kallar det slumpen.

MARTIN

Malin, du är en vacker kvinna. Jag är glad att jag kan säga det uppriktigt. Eftersom jag måste se dig utifrån. (Han lägger huvudet i hennes knä.) Jag vågar inte berätta om, hur Eva ser ut. Hon glider omkring i sin stora lägenhet, och jag ligger här. Hon är lärare som jag. Vi träffades när hon började på mitt jobb, för ett par år sedan.

MALIN

Vad tycker hon om allt det du skrivit?

MARTIN

Det var aldrig min mening att ge ut mina tankar. Jag skrev bara ner dem. Och gjorde ett slags avslut för mig själv. För min egen skull...

MALIN

Och så kunde det bli en början istället, pappa. Det hoppades jag när jag kom hit.

MARTIN

Eva är så rationell. Hennes barn är utflugna, och hennes man flög iväg med dem. Fast åt ett annat håll. Jag önskar... att jag kunde anpassa mig lika lätt som hon, till nya förhållanden. Det är en brist hos mig, säkert en yrkesskada: Den förbannade filosofin hänger efter mig, i mitt privatliv.

MALIN

Jag hoppas du lyckas bättre med henne, än med mamma.

MARTIN

(Han skrattar med svårighet.) Eva gillar min bok. Men jag tror, att jag fick allt jag behöver veta av din mamma... (Han försöker krama Malin, men nacksmärtan håller tillbaka honom.)

MALIN

Det är inte alla som kan hålla samma ton som du. (Hon tar i Martin.) När vi var ute och gick, du och jag... Då brukade du alltid hitta på nya texter till barnvisorna.

MARTIN

När ingen hörde, ja. För att jag inte kom ihåg de rätta orden. (Han reser sig klumpigt upp.)

MALIN

(Hon ställer sig upp bredvid Martin.) Bu bu, dumma ko, du kan inte ro... Imsig vimsig flicka trillar i en sjö, ner hoppar pappan fiskar flickan upp...

MARTIN

Inte har jag hittat på det där? (Malin ler och nickar.) Ja ja, de svaga tror alltid på makten, och följer den.

MALIN

Så dum du är: En del av de svaga kan växa sig starka med åren. Och vissa som verkat starka, de har i själva verket alltid varit svaga. (Hon skrattar, gör en gest med överarmarna.)

MARTIN

Det värsta är att makten din mamma hade över dig, den stöttades av samhället. Då blir maktmissbruket desto mera naket... när det blir uppenbart, att makten var skenbar. Och bara utnyttjade maktlösheten.

MALIN

Kan du aldrig låta mamma vara ifred? Hon såg till att hon fick ensam vårdnad om mig, för att jag inte orkade träffa dig. Det berodde på att ni blev så olika, att jag inte kunde få ihop mitt liv. Ni behövde inte bråka om mig, jag visste vad ni tyckte i alla fall!

MARTIN

Du var tio år när jag såg dig senast. Vi hade varit på skansen med en av dina kompisar. Du gav mig en kram. Och jag fick en liten puss, när vi skildes utanför din mammas port. Sedan kom det en massa brev från tingsrätten, och jag såg dig aldrig mer. Vad har jag gjort sedan dess? (Han försöker mjuka upp nacken genom försiktiga huvudrörelser.)

MALIN

Du vet nog vad du har gjort! Om du berättat om det istället i din bok, hade den varit intressantare. För mig är allt det där ett svart hål. Jag tänker inte komma så nära, att jag riskerar att sugas in och försvinna. (Hon smeker hans kind.) Du måste vila nacken, pappa. Inte dricka mer och röra på huvudet sådär.

MARTIN

För att du sa att du inte ville träffa mig, så hindrade din mamma mig, från att försöka träffa dig. Om du har lärt dig att göra så här mot din pappa... vad kan du då göra mot andra?

MALIN

Jag har inte lärt mig att svika dig! Förstår du inte... det är därför jag måste få komma till dig idag! Fråga vilken kvinna som helst, så håller hon med mig. Fråga Eva. Skratta inte nu!

MARTIN

Jag har inte råd att skratta. När Eva hittade ett exemplar av min bok... för ett par veckor sedan... då läste hon den blixtnabbt. Mot min vilja! Nu säger hon att hon vet, att hon aldrig känt mig.

MALIN

Varför skulle hon inte få läsa den? Det har ju jag gjort! Pappa, har du svårt att stå för vad du gör?

MARTIN

Ja, om det leder till idiotiska konsekvenser. Och ökar på missförstånden. (Han rör försiktigt på huvudet.) Hon har en helt annan bild av mig nu, säger hon.

MALIN

Den bild jag alltid haft av dig, den har inte förändrats. (Hon knäpper sina händer och håller leende upp dem i en segergest.) Tack pappa, du har just räddat mig från mig själv.

MARTIN

Kanske Eva äntligen förstått, varför jag inte kan flytta in i hennes stora lägenhet. Trots att jag har det så bra med henne. Så bra som jag tror att jag kan få det.

MALIN

Du är inte tillräckligt kär i henne. Så enkelt är det. Alla känslor måste slå rot. Ju flera rottrådar, desto starkare blir känslorna. (Hon suckar.) För att det skall fungera, måste det finnas en närhet mellan er.

MARTIN

Just så är det. För den insikten kan du få vilket journalistpris som helst.

MALIN

Driv inte med mig, pappa: Allvarligt menade sanningar kan man inte vifta bort med ett skämt. Då blir de bara ännu sannare.

MARTIN

(Han går sakta runt i cirklar.) Vi är ganska lika du och jag: Men jag tyckte bättre om dig när du var liten. Jag kunde hålla dig i handen, och lyfta upp dig. Och bara skratta mot dig och få ett skratt tillbaka. När jag försökte bjuda dig och din mamma på lunch, satt du och jag alltid mitt emot varandra. Jag behövde bara titta på dig, så skrattade vi tillsammans.

MALIN

Jag älskade när du gjorde rökt lax med dillstuvad potatis. Och du stod vid köksbänken, och benade ur och fileade fisken. Jag fick smaka. Men du sa, att jag inte skulle äta för mycket. Så att jag inte orkade mera, när maten var klar.

MARTIN

Men sedan åt du alltid upp, och slickade tallriken som en hund. (Han skrattar.) Är du hungrig förresten? Det börjar bli lunchdags. Jag har nog någonting i kylan, som du skulle gilla.

MALIN

Vet du, när mamma ringde från Australien häromdagen... Hon har hittat ett par jobb där, som hon tycker passar mig. Men jag har ingen lust att flytta från stan. Jag trivs här.

MARTIN

Gräset är alltid grönare på andra sidan staketet. (De skrattar mot varandra.) Men du har ju din kille, som du bor ihop med. Hur är han?

MALIN

Vi har varit tillsammans i fyra år. Vi älskar varandra. Det är allt som betyder något. Uppriktigt sagt, så behöver jag inte veta något mer. Han har sitt jobb, jag har mitt. Jag vill inte veta något mer.

MARTIN

Du gör mig glad, för din skull. Men jag tror inte på någon återuppståndelse för min egen del.

MALIN

Jag förstår dig inte, pappa. Tiden bakom oss kommer aldrig igen. Går du omkring och grämer dig hela livet? För att du och jag har bott i samma stad och inte träffats... Då förstör du ju din egen framtid med Eva.

MARTIN

Men när du var sjuk, och jag inte visste om det? Om du blivit påkörd, utan att jag fick reda på det? Tänk om du dött! Och jag levde här... som om ingenting hänt? Finns det någon värre förlust, än denna tomma ovisshet... som kan falla ihop när som helst? (Malin vrider sina händer.)

MALIN

Jag har inte varit sjuk särskilt mycket. Det är kanske dina gener. Du hade inte behövt oroa dig. Och jag har inte råkat ut för någon olycka som skadat mig. Tvärtom: Jag mår bra och är lycklig! Jag tänker inte låta någonting hota min lycka. Den hemligheten borde du också komma underfund med. Så den hjälper dig.

MARTIN

Skall jag inte vara glad över, att jag skrev ner mina tankar? Och att min kollega på jobbet läste dem. Och fick mig att ge ut min bok? (Han tar om hennes axlar.) Annars hade du aldrig kommit hem till mig idag. Vill du ha lite mat nu? Jag har biffar med löksås, som du brukade gilla.

MALIN

Tack, pappa, men jag måste skynda mig till jobbet. Halva dagen har redan gått.

MARTIN

Jag önskar jag kunde säga detsamma... (Han ler.) Jag kan säga detsamma: Om mitt liv.

MALIN

Jobbar inte du idag?

MARTIN

Nej, jag tog ledigt. Jag har bara två undervisningstimmar på schemat, så jag fixade en vikarie, en kollega... Får jag inte bjuda dig på någonting?

MALIN

Det är bra så här. (Hon gör sig redo att gå.)

MARTIN

Jag har varken sagt eller gjort någonting, som kan få dig att lämna mig... Utan att vi äter mat tillsammans. Tala om för mig, om jag har fel!

MALIN

Du har rätt, pappa. (Hon kramar Martin.) Men din och min ensamhet... vi har inte träffats på femton år. Den ensamheten... den kommer aldrig att försvinna.

MARTIN

Gå inte. Stanna kvar en stund. Om du har varit med mig hela förmiddagen... Då spelar det väl ingen roll om du är här en timme till.

MALIN

Jag kan inte. Det är omöjligt. Sköt om din nacke, så den blir bra snart. (Hon kramar om honom och går. Martin sliter av sig kragen runt halsen och slänger den i ett hörn. Han masserar nacken, svär och vandrar runt.)

MARTIN

(Telefonen ringer.) Martin Engelberg. Jaha, men jag har beslutat mig för att inte ge några intervjuer. Uppriktigt sagt trodde jag det var ni som ringde förut. Ja, jag förstår att förlaget tycker att jag skall ställa upp. Men något måste jag väl få bestämma själv. Dessutom tror jag att era läsare av "Vi och våra barn" inte är intresserade av vad jag skrivit i min bok. Men jag har full respekt för, att vi har helt olika syn på saken. Jaha, då får jag tack för samtalet. (Martin sätter sig vid teven, trycker igång dvd:n med recensionen av hans bok.)

KVINNAN

Du har med dig tre böcker idag. Och en av dem är en debutant. Så spännande för en författare, att bli uppmärksammad på en gång. Och få ett omdöme. (Martin gör olika gester, "utspelet" i det följande.)

MANNEN

Ja. Vi börjar med den. Författaren är en kille som är i fyrtioårsåldern, som heter Martin Engelberg. Enligt förlaget jobbar han som filosofilärare. Han har skrivit en bok, en roman, med titeln "Barnet som sviker".

KVINNAN

Det låter som en intressant kombination. Filosofilärare och skönlitterär författare...

MANNEN

Ja, men värre blir det! För hela berättelsen är innerst inne en illa dold uppgörelse. Han avslöjar sitt högst personliga misslyckande, som pappa till en dotter!

KVINNAN

Kan det inte vara bra för föräldrar, att läsa en sådan berättelse. Om någon som vågar ta itu med alla de svårigheter, som föräldrarna utsätts för. Med uppfostran, hämtning och lämning på dagis, i skolan och sånt...

MANNEN

Jo, men problemet är, att Martin Engelberg inte vill kännas vid sina egna svagheter. Istället anklagar han sin dotter, för att hon inte ville träffa honom... efter att han skiljt sig från hennes mamma.

KVINNAN

Men börja från början, är du snäll. Hur berättar han?

****ridå****